Thomas Aquinas: De potentia dei. Add: De malo; De spiritualibus creaturis; De anima; De unione verbi; De virtutibus. Ed: Theodericus de Susteren

Cologne: Heinrich Quentell, 7 May 1500, 1500 Seite 342

tum inheret rōnibꝫ eternis ꝯspiciendis que sunt ꝓ-
priū eius subiectū. pt habere ⁊ actū deliberatū ⁊ actū
nō deliberatū. qui surreptio dr̄. q̄zuis em̄ sit rōnis de-
liberare. necesse est tn̄ ꝙ in oīm deliberatōne includat̄
absoluta ꝯsideratio. Nā deliberatio nihil aliud est q̄z
quedā discursio ⁊ q̄dammō mobilis ꝯsideratio In
oīmi āt motu inuenit̄ aliq̄d idiuisibile. sic ⁊ in tp̄e i-
uenit̄ instans. ⁊ in linea pūctus. Si ḡ in supiori rō-
ne circa ꝓpriū obiectū fuerit pctm̄ ex surreptiōe erit
pctm̄ veniale. puta cū aliq̄s subito apph̄endit tāq̄z
impossibile deū trinū ⁊ vnū. nō em̄ est an̄ pctm̄ mor-
tale q̄z rō aduertat hoc esse ꝯtra mādatū dei. De rōe
aūt pcti mortalis est ꝙ sit ꝯtra p̄ceptū dei. Cū ḡ per
deliberatōem ꝑceperit rō ꝙ discredere est ꝯtra p̄ceptū
dei efficiet̄ mortale si discredat. In eo vero ꝙ inheret
rōnibꝫ eternis tanq̄z medio eas ꝯsulendo nō p̄t esse
pctm̄ ex surreptōe. q2 ip̄m ꝯsiliū deliberatōem impor-
tat. p̄t tn̄ nihilominus etiā hoc mō in rōne supiori
esse pctm̄ veniale ⁊ mortale. In ꝯsulendo aūt queri-
mus ⁊ ꝑ q̄d aliq̄d fieri possit. ⁊ ꝑ q̄d aliq̄d fiet meliꝰ
Dupl'r ḡ in ꝯsulēdo rōnes eternas p̄t eē pctm̄. vno
mō inq̄ntū fm̄ hmōi deliberatōeꝫ acceptat̄ aliq̄d qd
est oīno ꝯ̄riū fini. vt eo posito nō possit ad finē ꝑue-
niri. ⁊ tūc est pctm̄ mortale. puta cū aliq̄s deliberans
fornicatōem eē ꝯtra legē dei. ⁊ nihilominꝰ eaꝫ eligit
peccat mortal'r. Cū vero acceptat̄ aliq̄d qd nō exclu-
dit finē. sed tn̄ sine eo melius ad finē ꝑueniri possit.
q2 in aliq̄ retardat a fine. vel disponit ad ꝯ̄riuꝫ finis
tūc est pctm̄ veniale. puta cū aliq̄s dt̄ verbū ociosuꝫ
etiam deliberans. quod est peccatum veniale dispo-
nens ad mortale. ⁊ in aliquo deficiens a rectitudi-
ne iusticie que ducit ad deum.

Ad 1. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm. ꝙ nō optet ꝙ q̄ncunq̄z rō supe-
rior peccat ꝙ hoc sit ꝑ auersionē a rōnibꝫ eternis. q̄a
q̄nq̄z peccat approbādo aliq̄d qd nō est ꝯtrariū rō-
Ad 2. nibꝫ eternis. vt dcm̄ est. ¶ Ad. ij. dōm ꝙ circa finē p̄t
esse inordinatio dupl'r. aut q2 recedit̄ a fine. ⁊ hoc est
pctm̄ mortale. aut q2 acceptat̄ aliq̄d a fine retardās
Ad 3. et hoc est pctm̄ veniale. ¶ Ad. iij. dōm ꝙ lux corpo-
ralis agit ex necessitate nature. Et iō q̄zdiu manet in-
tegra semꝑ agit. ⁊ nūq̄z hꝫ actū diminutū. Sꝫ vsus
charitatis ⁊ grē subiacet arbitrio volūtatis. vn̄ non
sꝑ hō habēs charitatē vtit̄ ꝑfectōe eius. sed q̄nq̄z agit
Ad 4 aliquē actū diminutū. ¶ Ad. iiij. dōm. ꝙ Augꝰ. ibi
loq̄tur de pctō mortali qd est ꝑuersitas ⁊ malū sim-
pl'r. pctm̄ aūt veniale nō ꝓprie p̄t dici ꝑuersitas. nec
Ad 5 est malū nisi fm̄ q̄d fm̄ ꝙ sup̄ dcm̄ est. ¶ Ad. v. dōꝫ
ꝙ q̄n rō ꝓcedēs ex rōnibꝫ eternis acceptat aliq̄d cō-
trariū illis rōnibꝫ peccat mortal'r. sed q̄nq̄z peccat nō
ꝙ sit ꝯ̄riū illud qd acceptat. sꝫ q2 est disponēs ad cō-
Ad 6 trariū ⁊ retardās. ¶ Ad. vi. dōꝫ. ꝙ rō dr̄ sꝑ esse recta
vel fm̄ ꝙ se hꝫ ad p̄ma p̄ncipia circa q̄ nō errat. vel
q2 error nō euenit ex ꝓprietate rōnis. sꝫ magꝫ ex eiꝰ
defectu. Ex ꝓprietate ꝟo phātasie ꝯseq̄tur error inq̄z-
Ad 7 tū apph̄ēdit silitudines rer̄ absentiū. ¶ Ad. vij. dōꝫ

ꝙ tā ꝯtinēs q̄z incōtinēs hꝫ rōem rectā ad minus in
vl'i. q2 ⁊ incōtinēs iudicat eē malū ꝑ rōem rectā acce-
ptare delectatōeꝫ inhonestā. lꝫ ab hac ꝯsideratōe vl'i
deficiat ꝓpter passionē. nō tn̄ seq̄tur ꝓpter hoc ꝙ cu-
iuslibet pctōris rō in vl'i laudet̄. q2 intꝑatus etiā ex-
tra passionē exn̄s iudicat vt bonū delectatōe inhone-
sta vti tāq̄z ꝑuersa rōne vtēs. ¶ Ad. viij. dōm ꝙ etsi Ad 8
rō deliberet. tn̄ necesse ē ꝙ habeat aliquā absolutā ꝯsi-
deratōem q̄ includit̄ in ipsa deliberatōe. vt dcm̄ ē. nec
tn̄ optet ꝙ q̄ncūq̄z ex deliberatōe peccat ꝙ peccet ex cer-
ta malicia. sed solū tūc q̄n acceptat aliq̄d ꝯ̄riū virtu-
ti. vt dr̄ in. vij. ethi. Veniale aūt pctm̄ nō ꝯ̄riat̄ ꝟtu-
ti. Cū ḡ ex deliberatōe ꝯsentit aliq̄s in veniale pctm̄.
nō ꝓpter hoc peccat ex malicia. Et ꝑ h̄ pꝫ sol'o ad. ix Ad 9
¶ Ad. x. dōm. ꝙ deliberatꝰ ꝯsensus nō causat dei ꝯtē- Ad 10
ptū nisi illud in qd ꝯsentit acceptet̄ vt ꝯtrariū deo
¶ Ad. xi. dōm. ꝙ obiectū supioris qd est altissimuꝫ. Ad 11
p̄t ꝯsiderari ⁊ fm̄ cognitōem supiorē ⁊ fm̄ cognitio-
nē inferiorē. Nā cognitio quā deꝰ hꝫ de bono eterno
qd est ipse ē sup̄ cognitōem quā hō hꝫ de eo ꝑ rōem
humanā. ⁊ iō hō rectificat̄ in sua cognitōe ꝑ ~~suaꝫ~~ co-
gnitionē diuinā inq̄ntū credit reuelatōi diuine. Cū
ḡ aliq̄s subito apph̄endit deū nō esse trinū ⁊ vnū. ap-
p̄h̄edit hoc fm̄ rōem hūanā. ⁊ ē pctm̄ veniale. Cū
vero deliberat applicat ad cognitōem diuinā. ꝯside-
rans ꝙ hoc est ꝯtra id quod deus reuelauit. ꝙ aliq̄s
discredat trinitatē vniꝰ dei. ⁊ ideo fit mortale q̄si re-
ductū in ꝯ̄rietatē altioris mediꝫ. ¶ Ad. xij. dōꝫ. ꝙ in- Ad 12
firmitas imutās naturalē ꝯplexionē cordis aut ali-
q̄d ab eo abijciēs sꝑ est mortalis. Sꝫ infirmitas in-
ducēs inordinatōeꝫ aliquā in motu eiꝰ nō sꝑ ē mor-
tal'. Et sil'r pctm̄ auferēs charitatē a supiori rōe ē mor-
tale. nō aūt pctm̄ qd facit inordinatōem in aliq̄ actu

¶ Utr̄ in sensualitate possit esse pctm̄ veniale

Sexto queritur. vtrū in sensualitate possit esse pctm̄ veniale

¶ Et 1
videt̄ ꝙ nō. dt̄ em̄ Amb. ꝙ illud solū est capabile vi-
ciꝫ qd est capabile ꝟtutis. sed sensualitas nō ē capa-
bilis ꝟtutis. signat̄ em̄ ꝑ serpentē. vt Augꝰ. dt̄ in. xij.
de tri. Cū ḡ sensualitas nō p̄t eē capabil' ꝟtutis. ḡ nec
viciꝫ. ¶ P̄. fꝫ Augꝰ. oē pctm̄ in volūtate ē. q2 nō nisi
volūtate peccat̄. sed sensualitas ē alia a voluntate. ḡ 2
in sensualitate nō est pctm̄ veniale ¶ P̄. Pctm̄ i bru-
tis nō inuenit̄. sed sensualitas est cōis nob̄ ⁊ brutis. 3
ḡ in sensualitate pctm̄ eē nō p̄t. Sed di. ꝙ sensuali-
tas in brutis nō ē obediens rōni sicut in nob̄. ⁊ iō in
nob̄ p̄t esse subiectū pcti. nō aūt in brutis. Sꝫ ꝯ̄. 4
fm̄ hoc sensualitas nō erit subiectū pcti venial' nisi
inq̄ntū obedit rōni. Sꝫ ꝓpter qd vnūq̄dq̄z ⁊ illud
magis ⁊ p̄us. ḡ magis est assignandū subiectū pcti
venialis rō q̄z sensualitas. Peccāt em̄ fm̄ ph̄m in to-
picis. q̄ nō assignāt p̄mū subiectum alicui accidenti
¶ P̄. Dispositio ⁊ habitꝰ sūt in eodē. Sed pctm̄ ve- 5
niale est dispositio ad mortale. Cuꝫ ḡ mortale pctm̄

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0341 Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt gefördert durch die DFG